

Informație-sinteză privind realizarea Programului Național LecturaCentral, ediția a VIII-a, 2025

- **Durata proiectului:** februarie-decembrie 2025
- **Lansarea programului**
„Ziua națională a lecturii : traiectorie 2025”, 14 februarie 2025
https://www.youtube.com/watch?v=j8I7_9DhbEA&t=1661s

Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), în parteneriat cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” (BNC), Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu” și Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu” (România), au organizat o nouă ediție a Zilei Naționale a Lecturii, eveniment dedicat promovării cărții și lecturii.

Un moment-cheie al Zilei Naționale a Lecturii 2025 a fost prezentarea edițiilor ordinare a trei proiecte naționale: Programul Național LecturaCentral, „Cartea deschisă”, „Citim împreună”, axate pe direcții strategice cum ar fi, educație, cultură, cunoaștere și dezvoltare. Scopul acestor programele naționale de lectură pivotează pe crearea premiselor pentru o societate mai informată, incluzivă și colaborativă. De asemenea, comunicările abordate au fost axate pe rolul cărții și lecturii ca mod de viață, influențând modalitatea de gândire, dezvoltarea spiritului critic și consolidarea identității culturale, oferind o platformă de comunicare pentru inițiative și oportunități de colaborare, schimb de idei și bune practici.

- **Activități din cadrul Programului Național LecturaCentral, ediția a VIII-a, 2025** Campania „Scriitorul la el acasă”, Inițiativa „Lectura ne unește”, alte activități profesionale:
 - Total participanți: **14399** dintre care **12944** format fizic și **1455** online zoom și **628** vizualizări pe youtube (8 activități plasate); Total activități: **164** dintre care **151** format fizic și **13** online
- **Deplasări în teritoriu** (scriitori, experți BNRM) – **114**
- **Achiziția de carte pentru bibliotecile participante în cadrul PNLC 2025**
 - Au fost achiziționate 1877 exemplare cărți (40 titluri de carte) în sumă de 276000,00 lei și repartizate în 48 instituții (biblioteci publice, școlare, colegii etc.)
- **Organizarea Conferințelor Zonale, ediția 2025** cu generciul „Implicarea bibliotecilor în transformarea digitală: oportunități și provocări”
Conferințele zonale au fost organizate în 4 zone: Nord (Ocnița, 23 mai 2025), Centru 1 (Anenii Noi, 27 mai 2025), Centru 2 (Chișinău, BȘM USMF „Nicolae Testemițanu”, 29 mai 2025), Sud (Ștefan Vodă, 3 iunie 2025). În cadrul conferințelor zonale au participat 237 persoane.
Scop: Conferințele zonale (CZ) sunt reuniuni științifico-metodologice, organizate anual. de regulă în lunile mai-iunie. Scopul acestora – analiza implementării priorităților profesionale ale anului de referință (2025), identificarea problemelor care necesită centrarea eforturilor pentru realizarea acestora. Conferințele zonale prezintă o platforma intermediară între reuniunile profesionale,

organizate anual sub egida BNRM: Forumul Managerilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci și Simpozionul Anul Biblioteconomic.

Impactul lucrărilor conferințelor zonale:

- cunoașterea/diseminarea practicilor, experiențelor de succes ale bibliotecilor din cadrul SNB;
- evaluarea situației privind mersul implementării inițiativelor profesionale ale anului 2025 și identificarea domeniilor de centrare a eforturilor de sprijin metodologic din partea centrelor biblioteconomice (digitalizarea colecțiilor; asigurarea accesului la documentele digitalizate, valorificarea potențialului formatorilor formați la nivel național etc.);
- conferințele zonale - platformă de comunicare profesională și schimb de experiență (marea parte a vorbitorilor au demonstrat capacități de buni comunicatori, management al timpului prezentării, de structurare logică a materialelor prezentate etc.);
- reflectarea operativă a lucrărilor conferințelor zonale pe rețele sociale, site-uri (BNRM, bibliotecile-gazdă);
- altele.

▪ **Conferința Internațională „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”, 9-10 septembrie 2025**

Ediția a VII-a (9–10 septembrie 2025), a reunit în format mixt reprezentanți ai bibliotecilor, ai mediului educațional și cultural din Republica Moldova, România și Spania. Prima zi lucrările conferinței au fost organizate în format online cu participarea a 108 persoane. A doua zi a conferinței a fost organizată la Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip” din Drochia cu participarea a 86 persoane.

În cele 22 de prezentări, participanții au adus în prim-plan teme actuale despre rolul lecturii în educație, cultură, identitate și comunitate – de la promovarea cărții și cluburile de lectură, până la competențele de lectură în lumina evaluării PISA și impactul inteligenței artificiale asupra culturii scrise.

În perioada 2019–2025 au fost organizate șapte ediții ale Conferinței Internaționale „Lectura ca bază pentru cultură, cunoaștere și dezvoltare”, Evenimentul a reunit peste 6 000 de participanți și 150 de vorbitori din 15 țări, devenind o platformă de dialog interdisciplinar și internațional despre rolul lecturii în educație, cultură și societate. Comunicările au abordat teme actuale – de la formarea competenței de lectură și digitalizare, până la impactul inteligenței artificiale. Conferințele au promovat valorile europene, cooperarea profesională și rolul bibliotecilor ca centre de învățare și inovare, contribuind semnificativ la consolidarea unei culturi naționale a lecturii și la afirmarea lecturii ca prioritate strategică pentru dezvoltarea durabilă.

▪ **Campania „Septembrie – nicio zi fără lectură**

Pe parcursul campaniei, în întreaga țară au fost organizate evenimente culturale, întâlniri cu scriitori, sesiuni de lectură publică și activități interactive dedicate tuturor categoriilor de vârstă. Scopul acestei inițiative a fost cultivarea interesului pentru lectură, valorificarea patrimoniului literar național și de a încuraja apropierea publicului larg de universul cărții. În cadrul Campaniei desfășurate la 1-30 septembrie au fost înregistrate următoarele date conform Sistemului Online de raportare ORT:

Nr de utilizatori în luna septembrie - 74535

Numărul persoanelor instruite – 5917

dintre care participanți la activități – 41521

dintre care beneficiari ai serviciilor de instruire non-formală – 5917

Numărul serviciilor de instruire non-formală a utilizatorilor – 717
Numărul de activități -3735
dintre care numărul de expoziții – 1831
Numărul de împrumuturi în luna de referință - 356933

Referințe Campania Națională „Septembrie-nicio zi fără lectură” 2025

1. Campania Națională „Septembrie – nicio zi fără lectură, ediția 2025 URL: https://www.studio-online.invatamint.campania-nationala-septembrie-nicio-zi-fara-lectura-editia-2025/?fbclid=IwY2xjawMif_BleHRuA2FlbQIxMQABHpHpqW8hU-aQWZP0F9hpLMgWdEibJzR-ayjit3h-flXIV5UN02Nkk9pDIjbG_aem_bk67DjYBYfs37ZZUsQVaaw [accesat 2025-10-07]
2. Promovarea lecturii: o campanie lansată de Biblioteca Națională. URL: https://goodnews.md/08/28/24875/?fbclid=IwY2xjawMifrZleHRuA2FlbQIxMQABHlIXgYy-AOyX4vhPHDn_Oht95SyxpvBAScanxEJc8VX9s6IwNu8CX_OvqN7x_aem_4d4gmMZfjJUEbYnVKnmvCQ [accesat 2025-10-07]

▪ **Concursurile Naționale din cadrul PNLC**

Potrivit Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor naționale din cadrul Programului Național LecturaCentral, la etapa republicană, Centrele Biblioteconomice Teritoriale/Departamentale au prezentat dosarele concurenților de pe locul I din etapa raională/municipală.

La etapa republicană a Concursurilor Naționale din cadrul Programului LecturaCentral, ediția a VIII-a, 2025 au participat 24 centre biblioteconomice care au prezentat în total **105** dosare dintre care **103** au fost validate pentru participare la concurs.

Membrii juriului au analizat dosarele participanților și au nominalizat câștigătorii în baza criteriilor de evaluare stabilite în regulament. Au fost acordate testimonii de laureat și diplome de mențiune pentru concursurile clasificate:

Concursul „*Cel mai original proiect/ program de promovare a cărții și lecturii*”

Concursul „*Cel mai activ cititor*” (3 categorii de vârstă)

Concursul „*Cel mai original program de promovare a operei eminesciene*”

Concursul „*Cel mai bun declamator al operei eminesciene*” (4 categorii de vârstă)

Concursul „*Cel mai original program de promovare a valorilor europene*”

- **Reuniuni profesionale zonale** cu genericul „Bibliotecile – contribuții la transformarea comunităților prin educarea lecturii”, 17 octombrie- 3 noiembrie 2025.

Scopul: monitorizarea și evaluarea Programului Național LecturaCentral, ediția a VIII-a, prin evidențierea rezultatelor obținute, analizarea impactului activităților desfășurate la nivel local și național, schimbul de bune practici, precum și trasarea perspectivelor de dezvoltare și a direcțiilor strategice de viitor pentru consolidarea rolului bibliotecilor în educarea lecturii și transformarea comunităților.

- Reuniunea profesională zonală *Nord* organizată la Biblioteca Publică Raională Sângerei cu participarea raioanelor: Bălți, Dondușeni, Drochia, Edineț, Florești, Râșcani, Soroca la data de 17 octombrie – 63 participanți
- Reuniunea profesională zonală *Centru (1)* organizată la Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”, Strășeni, 20 octombrie 2025. Au participat reprezentanți ai rețelelor de biblioteci din raioanele Călărași, Nisporeni, Hâncești, Ungheni, Fălești, Strășeni – 57 participanți

- Reuniunea profesională zonală *Centru (2)* organizată la Biblioteca Publică Raională „Petre Ștefănuță” Ialoveni, 21 octombrie, reunind bibliotecari din raioanele Ialoveni, Anenii Noi, Criuleni, Dubăsari, Orhei, Rezina Șoldănești și Chișinău. – 53 participanți
- Reuniunea profesională zonală *Sud (1)*, organizată la Biblioteca Publică Ciadâr-Lunga, UTAG, 23 octombrie. Au participat reprezentanți din raioanele Comrat, Ciadâr-Lunga, Taraclia și Basarabeasca. Evenimentul a inclus și un moment de creație cu genericul „Откровения души в рифмах жизни поэта Надежды Тановой” („Revelațiile sufletului în rimele vieții poetei Nadejda Tanova”). – 23 participanți
- Reuniunea profesională zonală *Sud (2)*, organizată la Biblioteca Publică Raională „Valeriu Matei”, Leova, 3 noiembrie. Au participat reprezentanți din raioanele Cahul, Cantemir, Cimișlia, Căușeni, Ștefan Vodă - 56 participanți.

În cadrul reuniunilor au fost abordate subiecte ce vizează implementarea Programului Național „LecturaCentral”, ediția a VIII-a, 2025, precum și prioritățile profesionale orientate spre promovarea memoriei locale, dezvoltarea colecțiilor și evaluarea bibliotecilor publice, proces planificat pentru anul 2026. În total au participat 252 persoane.

- **Festivitatea de încheiere a PNLC 2025, 11 noiembrie 2025.** În cadrul evenimentului au fost înmânate diplome de recunoștință și apreciere personalităților implicate în activitățile PNLC – 2025, menționați învingătorii concursurilor naționale, și prezentate lucrările editate în cadrul PNLC etc. Evenimentul a scos în relief cele mai relevante realizări ale ediției 2025 a PNLC, precum și impactul acestora asupra populației țintă – 98 participanți

Festivitatea de încheiere a Programului Național LecturaCentral, ed. a VIII-a, 11 noiembrie 2025.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tJUMphpsG3A>

*Prezentări în cadrul Festivității de încheiere a
Programului Național LecturaCentral, ed. a VIII-a*

1. Laureatii Concursurilor Naționale din cadrul Programului Național LecturaCentral, 2025 / realizat Ecaterina Dmitric.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=F0CNC8uVhyU&t=102s>
2. Prezentare în cadrul Festivității de încheiere a Programului Național LecturaCentral, 2025 (realizat Natalia Ghimpu, Angela Drăgănel)
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bZ6W42ekCBc&t=55s>

Reflecții despre program pe site-ul Conference of European National Librarians (CENL)
<https://www.cenl.org>

1. The National Library of the Republic of Moldova announced the winners of the National Program LecturaCentral / CENL : [site]. – 2025. – 1 ian. – URL: <https://www.cenl.org/the-national-library-of-the-republic-of-moldova-announced-the-winners-of-the-national-program-lecturacentral/> (accesat : 02.07.2025)

- **Publicații metodologice elaborate în cadrul PNLC, 2025**

1. Implicarea bibliotecilor în transformarea digitală: oportunități și provocări : Suport metodologic / echipa de autori: Vera Osoianu, Lucia Țurcanu, Aliona Muntean [et al.] ; responsabil de ediție: Ludmila Corghenci ; director general: Elena Pintilei ; Instituția Publică Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : [S. n.], 2025 (Primex-Com). – 125 p. : il., tab. Aut. indicați pe verso p. de tit. – Bibliogr.: p. 113-123 (55 tit.). – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 10 ex. - ISBN 978-5-86654-453-0.

2. Lectura la răscrucea drumurilor salvatoare. Ediția a doua revăzută și completată / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; ediție coordonată de Vera Osoianu; Ecaterina Dmitric, Natalia Ghimpu ; director general: Elena Pintilei. – Chișinău : BNRM, 2025 (Primex-Com). – 120 p. : fot., tab. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 20 ex. – ISBN 978-9975-119-57-3. URL: <http://moldis.bnrm.md/items/9ab2ff59-459b-489e-a2f1-421209fd9acf>

▪ Comunicarea profesională în mediul online Facebook

Comunicarea profesională în mediul online, prin intermediul grupului public pe facebook „LecturaCentral”, reprezintă un instrument important pentru coagularea unei comunități profesionale active, care depășește barierele geografice și instituționale. Astfel are loc facilitarea schimbului de experiență și bune practici între bibliotecile din Republica Moldova; vizibilitatea proiectelor culturale locale. De asemenea, comunicare profesională pe acest grup favorizează dezvoltarea parteneriatelor: biblioteci, școli, centre culturale, ONG-uri și instituții educaționale, care pot colabora pentru organizarea evenimentelor culturale.

Platforma LecturaCentral stimulează inovația profesională, oferind un mediu favorabil formării competențelor digitale ale bibliotecarilor și adaptării la tendințele actuale de comunicare și informare.

Indicatorii relevă un grad ridicat de implicare și interacțiune, ceea ce confirmă că „LecturaCentral” nu este doar un program cultural, ci și o platformă strategică de învățare colaborativă și dezvoltare profesională continuă. Comunicarea online devine, astfel, un vector esențial al modernizării activităților bibliotecare și al consolidării identității profesionale a bibliotecarilor din Republica Moldova.

Tabel nr. 1

Grup Public LecturaCentral			
Perioada	Indicatori		
	Total membri (la 06-02-2026)	Vizualizări (au văzut postări)	Postări
Total anul, 2025	6146	433979	17143

- **Total membri: 6146**
- Numărul mare de membri confirmă extinderea și consolidarea comunității profesionale a bibliotecarilor și promotorilor lecturii din întreaga țară. Aceasta arată un interes constant pentru activitățile programului și o implicare crescută în dialogul profesional.
- **Vizualizări: 433979**
- Cifra impresionantă de vizualizări demonstrează un nivel înalt de vizibilitate și impact al conținutului difuzat. Postările din cadrul grupului LecturaCentral ajung la un public larg, ceea ce confirmă eficiența platformei ca spațiu de comunicare, formare și promovare a inițiativelor culturale și educaționale.
- **Postări: 17143**

Acest volum de conținut generat în primele trei trimestre ale anului 2025 indică o activitate intensă, un flux constant de informații, idei și bune practici. Grupul funcționează ca o platformă colaborativă de schimb profesional și de susținere reciprocă între bibliotecari, personalități ai culturii și instituții partenere.

▪ Concluzii

Implementarea Programului Național LecturaCentral, ediția a VIII-a, 2025 a demonstrat eficacitatea și satisfacerea necesităților tuturor categoriilor de utilizatori în vederea rolului lecturii ca practică socială și mod de viață.

Concursurile naționale organizate au evidențiat creativitatea, performanța și implicarea civică, promovând modele de bune practici și recunoscând contribuțiile remarcabile în domeniul promovării lecturii, patrimoniului cultural și valorilor europene.

Dimensiunea profesională a programului a fost consolidată prin organizarea reuniunilor profesionale, elaborarea publicațiilor metodologice și vizibilitate online, susținând dezvoltarea competențelor personalului de specialitate din biblioteci, inovarea serviciilor și modernizarea practicilor biblioteconomice.

Inițiativele culturale, educaționale și profesionale din cadrul programului au generat un impact național și internațional, evidențiind următoarele aspecte:

- ✓ *Impact social și comunitar*
Creșterea participării publicului la activități culturale și serviciile privind promovarea cărții și lecturii, demonstrată de numărul mare de utilizatori.
- ✓ *Impact educațional*
Dezvoltarea competențelor de lectură, gândire critică și învățare pe tot parcursul vieții prin activități de instruire non-formală, cluburi de lectură, întâlniri cu scriitori și programe dedicate tuturor categoriilor de vârstă.
- ✓ *Impact cultural și identitar*
Promovarea patrimoniului literar național și a valorilor culturale prin campanii, concursuri tematice și evenimente dedicate autorilor clasici și contemporani, contribuind la consolidarea identității culturale și a memoriei locale
- ✓ *Impact profesional*
Creșterea capacității profesionale a bibliotecarilor prin organizarea conferinței internaționale, reuniunilor profesionale, publicații metodologice și schimb de bune practici, cu accent pe digitalizare și inovare în servicii.
- ✓ *Impact instituțional*
Consolidarea rolului bibliotecilor în Sistemul Național de Biblioteci ca actori-cheie în educație, cultură și coeziune socială, precum și dezvoltarea parteneriatelor la nivel local, național și internațional.
- ✓ *Impact digital și de vizibilitate*
Extinderea comunicării și colaborării profesionale prin platforme online și rețele sociale, asigurând o vizibilitate sporită a inițiativelor PNLC și facilitând accesul la conținut cultural și educațional dincolo de barierele geografice.
- ✓ *Impact asupra accesului la resurse*
Completarea colecțiilor bibliotecilor prin achiziții de carte și reducerea inegalităților de acces la lectură și informație.
- ✓ *Impact strategic pe termen lung*
Poziționarea lecturii ca prioritate națională pentru dezvoltarea durabilă, educație și inovare, contribuții asupra formării unei societăți informate, participative și orientate spre valorile umane.

Realizat:
Ecaterina Dmitric,
șef secție Dezvoltare în Biblioteconomie și Știința Informării,
IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova